
GREEK ASSOCIATION OF ENVIRONMENTAL PROTECTION COMPANIES

ΜΑΡΝΗ 4 - 104 33 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 2130383814 Fax: (210) 82.32.045
4, MARNI STR. 104 33, ATHENS TEL.: 2130383814 Fax: (210) 82.32.045
e-mail : info@paseppe.gr - http://www.paseppe.gr

ΑΠ: 2603B

Αθήνα 26/03/2016

Ειδικό Σχόλιο στο Άρθρο 1. Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής.

Οι διατυπώσεις της παρ. 1(α) και 5 δεν είναι συμβατές με τις Οδηγίες 24/2014/ΕΕ και 25/2014/ΕΕ. Οι οδηγίες στους ορισμούς του Άρθρου 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, θεσπίζουν κανόνες για **δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών και διαγωνισμούς μελετών.**

Άρθρο 2. Ορισμοί.

(Άρθρα 2 και 33 παρ. 1β Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Άρθρο 2 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

(7) Η παρ. 6(α) αναφέρεται και ορθά σε Παραρτήματα των οδηγιών, όπου εξειδικεύεται το πλήθος μελετών μηχανικών σε αντιστοιχία με εκτέλεση εργασιών, σύμφωνα με το Κοινό Λεξιλόγιο CPV. Όμως το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 επιχειρεί να διατηρήσει την Ελληνική ονοματολογία των έργων, προκειμένου να εξακολουθήσει η ισχύς του συστήματος ΜΕΚ-ΜΕΕΠ, το οποίο έχει οδηγήσει σε στρεβλώσεις και συγκρούσεις συμφερόντων, όπως τούτο προκύπτει από τα σχόλια μας που αναφέρονται στη συνέχεια. **Σε κάθε περίπτωση δεν αιτιολογείται η ένταξη στο σώμα του Σ/Ν κατηγοριών έργων, όταν είναι γνωστό το μέγα πλήθος και είδος τους.**

(8) Η παρ. 8 δεν συναντάται στους ορισμούς των Οδηγιών. Εξάλλου η ένταξη στο Παράρτημα XV του Σ/Ν, αποτελεί κατά τη γνώμη μας ανεπίτρεπτη παρέμβαση σε Κανονισμό, που προδήλως αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση συντεχνιακών συμφερόντων. **Ειδικά οι κατηγορίες μελετών του Παραρτήματος XV σχολιάζονται στο Άρθρο 196.**

(10) Η παρ. 10 επίσης δεν είναι συμβατή με τις Οδηγίες. Δεν γίνεται π.χ. παραπομπή στο Παράρτημα XIV της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όπου περιλαμβάνονται και εξειδικεύονται οι

υπηρεσίες δημοσίων συμβάσεων **πλην των υπηρεσιών μηχανικού, που καλύπτονται από την παρ. 6.**

(12) Δεν είναι κατανοητή η ανάγκη επεξήγησης της «εργοληπτικής επιχείρησης».

(29) Στην παρ. αυτή και σε άλλες γίνεται αναφορά σε «δημόσιες συμβάσεις» και σε «συμβάσεις». Απαιτείται αιτιολόγηση.

Οι πρόσθετοι ορισμοί του Άρθρου (παρ. 2 και 3), θεωρούμε ότι δεν εμπίπτουν στις Οδηγίες και σε κάθε περίπτωση μπορεί να αποτελούν θέματα Κανονιστικών Πράξεων. Ειδικότερα όμως σημειώνουμε:

- Η «Προεκτιμώμενη αμοιβή» δεν σχετίζεται με το Άρθρο 8, αλλά μάλλον με την παρ. 8 του Άρθρου 2.
- Η κύρια μελέτη ενός έργου ανταποκρίνεται αυτοτελώς στο κύριο αντικείμενο του έργου και όχι σε συνδυασμό με άλλη κύρια μελέτη. Στην τελευταία περίπτωση η μελέτη είναι σύνθετη. Πέραν τούτων είναι σκόπιμο, οι ορισμοί των υπηρεσιών μηχανικών να συνάδουν απολύτως με τους ορισμούς της Οδηγίας.
- Ο ορισμός του «φυσικού αντικειμένου» αντί αντικειμένου δεν είναι σαφής. Ειδικά προϋπολογισμοί έργων, όπου η δυναμικότητα και η απόδοση διαδικασιών με όρους ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες ποιότητας, δεν μπορεί να συντάσσονται στη βάση «μονάδων φυσικού αντικειμένου».
- Ότι αναφέρθηκε στην παρ. 7 για τις κατηγορίες έργων ισχύει και για τις κατηγορίες των μελετών. Ειδικότερα σχόλια για τις Μελέτες, τα Μητρώα Μελετητών και Εργοληπτών και τον Ισχύοντα Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών με παραδείγματα από την εφαρμογή τους, περιλαμβάνονται στο Άρθρο 71.

Άρθρο 3. Αντικείμενο και Πεδίο Εφαρμογής της Οδηγίας

(Άρθρο 1 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Η διατύπωση της παρ.1 του Άρθρου για το «Πεδίο Εφαρμογής» είναι συμβατή με την Οδηγία, αλλά ασύμβατη όπως αναφέρθηκε, με τη διατύπωση για το ίδιο θέμα του Άρθρου 1 του Σ/Ν.

Επιπλέον σημειώνεται ότι η φράση «ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών», δεν έπρεπε να λείπει από το ορισμό του «Πεδίου Εφαρμογής» του Άρθρου 1.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ Η ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ Σ/Ν ΑΥΤΟΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΙΣΜΟΥΣ. Η ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΤΟΥ Σ/Ν ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΑ

ΣΧΟΛΙΑ ΜΑΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ ΑΥΤΟ, ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΟΤΙ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ.

Άρθρο 4. Μικτές δημόσιες συμβάσεις

(Άρθρο 3 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Οι ακριβείς και λιτές διατύπώσεις στις παρ. 2 και 6 του Άρθρου 3 της Οδηγίας, περιπλέκονται ως μη όφειλε κατά τη γνώμη μας, με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του Άρθρου 4 του Σ/Ν. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται αιτιολόγηση του προστιθέμενου εδαφίου.

Άρθρο 13. Συμβάσεις που επιδοτούνται.

(Άρθρο 13 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Στην οδηγία χρησιμοποιείται ο όρος «πολιτικού μηχανικού» προς διάκριση από τον «στρατιωτικό μηχανικό». Σε άλλα σημεία του Σ/Ν αναφέρονται και ορθά «**δραστηριότητες μηχανικού**», αντί του όρου «δραστηριότητες πολιτικού μηχανικού». Είναι σκόπιμο ο όρος «δραστηριότητες μηχανικού» να επεκταθεί σε όλα τα Άρθρα του Σ/Ν.

Άρθρο 18. Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

(Άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Οι διατάξεις των Άρθρων 71 και 196 θεωρούμε ότι βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με την παρ. 1 του Άρθρου, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις και τα σχόλια μας στα Άρθρα αυτά.

Άρθρο 19. Οικονομικοί φορείς.

(Άρθρο 19 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ.2 του Άρθρου, επιχειρείται να θεμελιωθεί νομικά το ισχύον σύστημα Μητρώων Μελετητών και Εργοληπτών με την φράση «Πάγιοι όροι κτλ. τίθενται στο Άρθρο 71».

Όμως σύμφωνα με τις διαπιστώσεις μας στα Άρθρο 71, οι διατάξεις του δεν είναι συμβατές με το πνεύμα και το γράμμα των Οδηγιών και οπωσδήποτε με τις λοιπές διατυπώσεις της παρ. 2 του Άρθρου 19, που αναφέρονται σε αντικειμενικούς λόγους και την αρχή της αναλογικότητας, που πρέπει να διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις με ενώσεις οικονομικών φορέων.

Άρθρο 23. Ονοματολογίες.

(Άρθρο 23 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Θεωρούμε το Άρθρο εκ των πλέον σημαντικών της Οδηγίας και του Σ/Ν. Παρατηρούμε όμως συγχρόνως την αντίφαση με λοιπές διατάξεις του Σ/Ν, που αναφέρονται στις εγχώριες ονοματολογίες των Μητρώων Μελετητών και Εργοληπτών. Το γεγονός δεν αποτελεί προσαρμογή στην Οδηγία.

Άρθρο 24. Συγκρούσεις συμφερόντων.

(Άρθρο 24 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Οι διαπιστώσεις και τα σχόλια μας ιδίως στα Άρθρα 71 και 196, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το ισχύον και διατηρούμενο θεσμικό πλαίσιο «Περί Μητρώων», προκαλεί συγκρούσεις συμφερόντων σε αντίθεση με τις διατάξεις της παρ. 1 του Άρθρου. Η διατήρηση στο Σ/Ν των «Μητρώων» ως έχουν, αντιφάσκει με το άρθρο και δεν αποτελεί προσαρμογή στην Οδηγία.

Άρθρο 27. Ανοικτή διαδικασία.

(Άρθρο 27 της Οδηγίας 2014/14/ΕΕ)

Παράγραφος 1.

Προτείνεται η προσθήκη:

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε τουλάχιστον 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης» και σε τουλάχιστον 35 ημέρες από την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς **έχουν πλήρη και άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα έγγραφα των τευχών δημοπράτησης.**

Παράγραφος 4.

Αναφέρεται «*Η αναθετούσα αρχή μπορεί να συντμήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών ... σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 22*»

Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει παρ. 6 στο άρθρο 22

Άρθρο 27.

Προτείνεται να προστεθεί ότι **σε διαγωνισμούς Μελέτης – Κατασκευής οι ελάχιστες προθεσμίες**, από την δημοσίευση της προκήρυξης και της πρόσβασης των οικονομικών φορέων στα τεύχη δημοπράτησης, που καθορίζονται στα άρθρα 27 έως 31 και 135 **να αυξάνονται τουλάχιστον κατά 10 ημέρες.**

Το σχόλιο μας ισχύει και για τα Άρθρα 31, 135, 308 παρ.1

Άρθρο 44. Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς.

(Άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/14/ΕΕ)

Οι διατάξεις του Άρθρου σε συνδυασμό με τα Άρθρα 45 και 46, θεωρούμε ότι εξυπηρετούν τις ανάγκες των αρχών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και τη σύνταξη του προϋπολογισμού των συμβάσεων. Σημειώνεται η διαφορά των διατάξεων από την πρακτική που ακολουθείται στη χώρα, σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις μελετών έργων, ανατίθενται πάντοτε σε μελετητές που προσδιορίζονται από τα Μητρώα Μελετητών και οι οποίοι προσδιορίζουν σε συνέχεια τους εργολήπτες για την εκτέλεση των έργων. Το ισχύον σύστημα που διατηρείται στο Σ/Ν και προδήλως εξυπηρετεί κοινά συμφέροντα μελετητών και εργοληπτών ή προσανατολίζει προς προμηθευτές, αντιφάσκει με το Άρθρο 44 και θεωρούμε **ότι δεν εξυπηρετεί τις διαβουλεύσεις των αρχών με την αγορά**, σύμφωνα με λοιπούς όρους της οδηγίας, για την ικανοποίηση των αναγκών τους.

Άρθρο 48. Ελάχιστο περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης.

Σημειώνεται κατ' αρχήν ότι το Άρθρο δεν αντιστοιχείται με Άρθρο της Οδηγίας.

Στην παρ. 8β γίνεται αναφορά στον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών (ΚΠΑΜΥ) η υφιστάμενη δομή του οποίου δεν είναι συμβατή με την Οδηγία για τους λόγους που εξειδικεύονται με τα σχόλια και τις διαπιστώσεις μας στο Άρθρο 196 Μολονότι στην παρ. 8δ υφίσταται πρόβλεψη για νέο ΚΠΑΜΥ με απόφαση του ΥΠΥΜΕΔΙ, η διατήρηση του ισχύοντος, που εκδόθηκε με βάση τις διατάξεις του ν.3316/2005, θεωρούμε ότι δεν αποτελεί προσαρμογή στην Οδηγία. **Σε κάθε περίπτωση η δομή του ΚΠΑΜΥ δεν μπορεί να αποτελεί θέμα απόφασης Υπουργού.**

Άρθρο 69. Λόγοι Αποκλεισμού.

(Άρθρο 57 παρ. 7 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

(α) Εσφαλμένος προσδιορισμός περιόδου αποκλεισμού

Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24 τα κράτη μέλη έχουν διακριτική ευχέρεια να καθορίσουν τους όρους εφαρμογής των διατάξεων περί αποκλεισμού των οικονομικών φορέων, τηρώντας όμως το ενωσιακό δίκαιο. Ωστόσο, η περίοδος αποκλεισμού, εφόσον δεν καθορίζεται με τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου, δεν μπορεί να υπερβεί **τα πέντε έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση** στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου 57 δηλ. περιπτώσεις καταδίκης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για τα αναφερόμενα σε αυτήν ποινικά αδικήματα, και **τα τρία έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος** στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου, μεταξύ των οποίων και η περίπτωση που ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του.

Εν τούτοις, στο άρθρο 69 παρ. 1 του σχεδίου νόμου ορίζεται ότι η «μέγιστη περίοδος αποκλεισμού ανέρχεται σε έως πέντε (5) έτη από την έκδοση της απόφασης αποκλεισμού της παραγράφου 1, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 68 και σε έως τρία (3) έτη από την έκδοση της σχετικής απόφασης αποκλεισμού στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου 68.», με αποτέλεσμα να υπάρχει πλήρης αναντιστοιχία με τον τρόπο υπολογισμού της μέγιστης περιόδου αποκλεισμού κατά την Οδηγία και άρα σοβαρός κίνδυνος υπέρβασης αυτής, κατά παράβαση του ενωσιακού δικαίου. Επί παραδείγματι στην περίπτωση του επαγγελματικού παραπτώματος, ενδέχεται να κριθεί ότι κάποιος τέλεσε σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα το έτος 2012 και η απόφαση αποκλεισμού να ληφθεί σήμερα. Με βάση το σχέδιο νόμου, η περίοδος αποκλεισμού μπορεί να είναι έως τρία χρόνια από σήμερα, ενώ κατά την Οδηγία δε μπορεί να επιβληθεί ποινή αποκλεισμού, διότι η τριετία από την τέλεση του παραπτώματος έχει ήδη παρέλθει κατά το έτος 2015.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Αγγλία, σύμφωνα με το Public Contract Regulations Act 102/2015, με το οποίο ενσωματώθηκε στο αγγλικό δίκαιο η εν λόγω Οδηγία, κατά το άρθρο 57 παρ. 11 και 12 ορίζεται ως μέγιστη διάρκεια αποκλεισμού ακριβώς αυτή που αναφέρει η Οδηγία, δηλαδή στην πρώτη περίπτωση πέντε χρόνια από την καταδίκη (5 years from the

date of the conviction) και 3 χρόνια από το γεγονός (3 years from the date of the relevant event).

Κατά συνέπεια, είναι απολύτως αναγκαίο να γίνει η σχετική διόρθωση, ώστε να διασφαλισθεί η συμβατότητα της ρύθμισης αυτής με το ενωσιακό δίκαιο.

(β) Εσφαλμένη απόπειρα ορισμού του σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος

Η Οδηγία δεν περιέχει ορισμό του σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, πράγμα που μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά ερμηνευτικά προβλήματα. Ωστόσο, στο σχέδιο νόμου επιχειρείται να δοθεί ένας ορισμός, με την εξής διατύπωση:

«Ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα, που σχετίζονται με την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του οικονομικού φορέα, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας.»

Έτσι, όμως, με την ενδεικτική αναφορά ποινικών αδικημάτων, που μπορεί να είναι και εντελώς επουσιώδη (αγορανομικά) ή εξαιρετικά ουσιώδη, για τα οποία όμως απαιτείται η έκδοση προηγούμενης τελεσίδικης δικαστικής απόφασης (π.χ. για τη δωροδοκία) η προτεινόμενη διάταξη όχι μόνον δεν επιλύει, αλλά επιτείνει την σύγχυση.

Με την απόφαση Forposta της 13-12-2012 στην υπόθεση C-465/11, του Δικαστηρίου της Ε.Ε. ότι η έννοια του «επαγγελματικού παραπτώματος» καλύπτει κάθε παραπτωματική συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του συγκεκριμένου φορέα και όχι μόνον τις παραβάσεις των κανόνων δεοντολογίας υπό τη στενή έννοια του επαγγέλματος στο οποίο ανήκει ο εν λόγω φορέας, οι οποίες διαπιστώνονται από το προβλεπόμενο στο πλαίσιο του επαγγέλματος αυτού πειθαρχικό όργανο ή από δικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.

Ενόψει των ανωτέρω, θα ήταν προτιμότερο να αποφευχθεί οποιαδήποτε ενδεικτική αναφορά σε συγκεκριμένα αδικήματα και να αξιοποιηθεί η διατύπωση του Δικαστηρίου, ορίζοντας το επαγγελματικό παράπτωμα ως εξής:

Κάθε παραπτωματική συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του συγκεκριμένου φορέα και που έχει διαπιστωθεί είτε από εκτελεστή απόφαση αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου είτε από δικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.

Άρθρο 70. Κριτήρια Επιλογής.

(Άρθρο 58 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Σύμφωνα με την παρ. 1, όλες οι απαιτήσεις, που επιβάλλονται για τη συμμετοχή οικονομικών φορέων σε δημόσιες συμβάσεις πρέπει να είναι σχετικές και ανάλογες **με το αντικείμενο της σύμβασης (ή κύριο αντικείμενο σύμφωνα με τις παρ. 2 και 6 του Άρθρου 4).**

Η σημαντική αυτή διατύπωση έρχεται προδήλως σε αντίφαση με τη δομή των υφιστάμενων Μητρώων Μελετών και Έργων, που διατηρείται με το Σ/Ν. Και τούτο διότι η λογική των Μητρώων, βασίζεται σε αυθαίρετες εν πολλοίς κατατάξεις και διακρίσεις των διπλ. μηχανικών διαφόρων ειδικοτήτων σε κατηγορίες μελετών έργων με βάση τους ακαδημαϊκούς τίτλους και με ονοματολογίες των κατηγοριών, που δεν αντιστοιχούν στο CPV.

Τα Μητρώα δεν είναι δηλαδή ανοικτά στους διπλ. μηχανικούς που θα μπορούσαν να επιλέξουν στο πλήθος των μελετών και έργων του CPV, εκείνα που αντιστοιχούν στα επαγγελματικά τους προσόντα και στον Διεθνή Κώδικα (ISCO-2008) κατάταξης των επαγγελματιών. **Τα κλειστά Μητρώα ευνοούν** τελικά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων σε ορισμένους οικονομικούς φορείς που στελεχώνονται με ορισμένες ειδικότητες διπλ. μηχανικών, αποκλείοντας ή υποβαθμίζοντας άλλους (όπως τούτο εξειδικεύεται στα σχόλια των Άρθρων 71, και 196), με βάση το κριτήριο «τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας» και όχι με βάση το κύριο αντικείμενο της σύμβασης. Το κριτήριο όμως **γενικής εμπειρίας**, δεν αποτελεί προσαρμογή στην οδηγία και στο παρελθόν είχε απορριφθεί από την ΕΕ.

Επιπλέον σημειώνουμε τα ακόλουθα για την παρ. 4 του Άρθρου:

- Ζητείται στο Σ/Ν οι οικονομικοί φορείς να διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους για να εκτελέσουν την σύμβαση. Έχει παρατηρηθεί σε ορισμένες διακηρύξεις διαγωνισμών που έχουν γίνει να ζητείται από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν μεγάλο αριθμό εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, γεγονός που ευνοεί τις πολύ μεγάλες εταιρείες που διαθέτουν μεγάλο αριθμό προσωπικού με υπαλληλική σχέση. Είναι γεγονός ότι οι εταιρείες για την κατασκευή των έργων και αργότερα για την λειτουργία και συντήρησή τους (εάν περιλαμβάνεται τέτοιο αντικείμενο στη σύμβαση) χρησιμοποιούν μηχανικούς, εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό, που είναι εξειδικευμένο στο συγκεκριμένο τεχνικό έργο, με έμμεση σχέση συνεργασίας, πχ σύμβαση έργου, παροχή υπηρεσιών ή υπεργολαβία. Θα πρέπει να διευκρινιστεί

συνεπώς στο Σ/Ν ότι για τους ανθρώπινους πόρους οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να επικαλούνται τόσο προσωπικό που διαθέτουν με υπαλληλική (άμεση) σχέση εργασίας, **όσο και προσωπικό με έμμεση σχέση συνεργασίας (σύμβαση έργου, παροχή υπηρεσιών ή υπεργολαβία).**

- Ζητείται επίσης στο Σ/Ν οι οικονομικοί φορείς να διαθέτουν επαρκές επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις, που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Έχει παρατηρηθεί στο παρελθόν σε διακηρύξεις έργων, να ζητείται εμπειρία από εκτέλεση παρόμοιων έργων, η οποία να έχει διατυπωθεί με τέτοιο τρόπο που να περιορίζει σημαντικά τον αριθμό των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό. Πχ σε διαγωνισμό έργου Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων έχει ζητηθεί εμπειρία μέσα στην τελευταία τριετία σε παρόμοιο έργο με συγκεκριμένη δυναμικότητα και με συγκεκριμένη τεχνολογία, αυτή των μεμβρανών (MBR), όταν στην Ελλάδα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα ελάχιστα έργα με αυτή την τεχνολογία, ενώ η πλειοψηφία αυτών των έργων έχουν κατασκευαστεί με άλλες τεχνολογίες.

Σε άλλους διαγωνισμούς, κυρίως παροχής υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης έργων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, ζητείται παρόμοια εμπειρία από έργα πολύ μεγάλης δυναμικότητας μέσα στην τελευταία τριετία ή πενταετία, όταν τέτοια μεγάλα έργα έχουν κατασκευαστεί στην Ελλάδα παλαιότερα.

Η εμπειρία μίας Τεχνικής Εταιρείας προφανώς δεν χάνεται, εάν παρέλθουν περισσότερα των τριών ή των πέντε ετών από την υλοποίηση ενός παρόμοιου έργου.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί συνεπώς στο Σ/Ν, ότι το επίπεδο εμπειρίας των οικονομικών φορέων να αποδεικνύεται με συμβάσεις, που έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς κατά το παρελθόν και αντιστοιχούν στο κύριο αντικείμενο του δημοπρατούμενου έργου.

Άρθρο 71. Καλούμενοι φορείς.

Πριν την διατύπωση σχολίων στο Άρθρο, που δεν αντιστοιχεί σε Άρθρα των Οδηγιών, κρίνουμε σκόπιμο να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

1. Το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΕΡΑΑ) εξέδωσε Κανονισμό Προδιαγραφών για την σύνταξη μελετών Σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού Αστικών Υγρών Αποβλήτων. Ο Κανονισμός που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΠΑΣΕΠΠΕ, περιλαμβάνει τον προϋπολογισμό, **έχει συνταχθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών (ΚΠΑΜΥ).** Ο

προϋπολογισμός επιμερίζεται σε κατηγορίες έργων σύμφωνα με το ΜΕΕΠ δηλαδή σε «Υδραυλικά Έργα», σε «Η/Μ Έργα» και σε «Έργα Καθαρισμού Αποβλήτων».

Προκύπτει ότι για τα «Έργα Καθαρισμού Αποβλήτων - ΚΑΘ» ο προϋπολογισμός τους κατά τους συντάκτες του Κανονισμού, μπορεί να λαμβάνεται ως ποσοστό (20%) των «Η/Μ Έργων», λόγω αιτιολογημένης αδυναμίας τους να προσδιοριστεί διαφορετικά το αντικείμενο των Εξειδικευμένων Εργοληπτών ΚΑΘ στο ισχύον σύστημα των Μητρώων.

Δεδομένου ότι στις προκηρύξεις σύναψης δημοσίων συμβάσεων για τα ως άνω Εξειδικευμένα Έργα, οι αναθέτουσες αρχές προσανατολίζονται να προσκαλούν εργολήπτες με βάση τον επιμερισμό των έργων σε κατηγορίες και τους επί μέρους προϋπολογισμούς των κατηγοριών, **προκύπτει ότι το κύριο αντικείμενο της σύμβασης στερείται προϋπολογισμού(!) και δεν ανήκει στους Εργολήπτες Έργων Καθαρισμού Αποβλήτων (!).**

2. Για το Έργο «Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων με τη Μέθοδο των Τεχνητών Υγροτόπων του Οικισμού Αντιπάρου του Ν. Κυκλάδων» η αναθέτουσα αρχή δεν προσκάλεσε Εργολήπτες Έργων ΚΑΘ, **διότι από τους μελετητές του Έργου θεωρήθηκε ότι η συμμετοχή τους στις εργασίες του Έργου ήταν μικρότερη από το 10% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.**
3. Στην ιστοσελίδα του ΠΑΣΕΠΠΕ (Πανελληνίου Σύνδεσμου Επιχειρήσεων Προστασίας Περιβάλλοντος) υπάρχουν στοιχεία προκηρύξεων για Μελέτες και Έργα προστασίας του περιβάλλοντος. Τα στοιχεία αφορούν συνολικούς και επί μέρους προϋπολογισμούς, ανά προσκαλούμενη κατηγορία μελετητών ή εργοληπτών, που αντιστοιχείται με ειδικότητα μηχανικού των Μητρώων Μελετητών-Εργοληπτών. **Τα στοιχεία αποδεικνύουν ποιες ειδικότητες μηχανικών ή εργοληπτών καρπώνται τη «μερίδα του λέοντος».** Οι ως άνω προκηρύξεις αναφέρουν σε λίγες όμως περιπτώσεις τις κατηγορίες κατά το Κοινό Λεξιλόγιο CPV, που κατά τη γνώμη των συντακτών των προκηρύξεων, αντιστοιχούν στα συγκεκριμένα έργα. Είναι χαρακτηριστικό ότι δεν αναγνωρίζεται η κύρια κατηγορία του CPV με τον τίτλο «Εργασίες επεξεργασίας λυμάτων», όταν δημοπρατούνται έργα Σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού Αποβλήτων.

Πιστεύουμε από τα προηγούμενα ότι κάθε αντικειμενικός παρατηρητής θα συμπεράνει ότι το ισχύον στη χώρα θεσμικό πλαίσιο για τα Μητρώα Μελετητών και Εργοληπτών που διατηρείται με το Άρθρο 71, δεν είναι συμβατό με το πνεύμα και το γράμμα των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ και ιδιαίτερα με την παρ.1 του Άρθρου 18.

Ειδικότερα:

- Σύμφωνα με την παρ. 2 του Άρθρου 4 (Άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) το νομικό καθεστώς σε συμβάσεις με διαφορετικά είδη (π.χ. έργα και υπηρεσίες), καθορίζεται με βάση το **κύριο αντικείμενο των συμβάσεων**. Αλλά και σύμφωνα με την παρ. 6 του Άρθρου 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και όχι σύμφωνα με την παρ. 6 του Άρθρου 4 του Σ/Ν, όταν τα διάφορα τμήματα συγκεκριμένης σύμβασης δεν μπορούν να διαχωρισθούν αντικειμενικά, **το νομικό καθεστώς καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο της σύμβασης**. Δεδομένου ότι είναι γνωστό το κύριο αντικείμενο των μελετών και των έργων **Καθαρισμού νερού και αποβλήτων-ΚΑΘ**, όπως τούτο προκύπτει από την παρ. 2β του Άρθρου 10 της Οδηγίας 25/2015/ΕΕ, δεν είναι δυνατό να εξακολουθήσει το νομικό καθεστώς των Μητρώων, όπως επιχειρείται με το Άρθρο 71 και μάλιστα μετά τα παραδείγματα που αναφέρθηκαν. Τούτο βέβαια δεν σημαίνει ότι η δραστηριότητα μελέτης ή κατασκευής έργων ΚΑΘ πρέπει να μονοπωλείται από οικονομικούς φορείς, που στελεχώνονται με μηχανικούς ορισμένων ειδικοτήτων. Αυτό όμως είναι ένα άλλο θέμα και πρέπει να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού, που είναι σε εξέλιξη μετά το ν.4254/14, αλλά δυστυχώς δεν λαμβάνεται υπόψη στο υπό διαβούλευση Σ/Ν.
- Η ονοματολογία του ισχύοντος Μητρώου Μελετητών και Εργοληπτών δεν είναι προδήλως συμβατή με το CPV των παραρτημάτων των Οδηγιών. Σύμφωνα όμως με το Άρθρο 23 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ τούτο είναι απαράδεκτο.
- Η δομή των Μητρώων, που διατηρείται στο Σ/Ν διαχωρίζει κατά τρόπο απόλυτο τα Μητρώα Μελετητών από τα Μητρώα Εργοληπτών, πράγμα που οδηγεί πάντοτε σε υποχρεωτικές συμπράξεις μεταξύ Μελετητών και Εργοληπτών **και επομένως στην εφαρμογή δύο αντί ενός νομικά καθεστώτα**. Όμως οι οδηγίες, που διακρίνονται από πνεύμα ευελιξίας, προβλέπουν και τη **σύγχρονη ανάθεση μελέτης και εκτέλεσης εργασιών ή έργων και επομένως απαιτείται η ύπαρξη Μητρώου Μελετο-κατασκευαστών**. Η διατήρηση της σημερινής δομής των Ελληνικών Μητρώων δεν αποτελεί προσαρμογή στην Οδηγία.
- Σύμφωνα με την απάντηση της ΕΕ στην καταγγελία Ελληνικής επιχείρησης με αριθμό 2011/4083, η δομή του Μητρώου Εργοληπτών (και όπως συνάγεται κατ' αναλογία και του Μητρώου Μελετητών) δεν αντιμετωπίζει τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και οι αναθέτουσες αρχές δεν διενεργούν με διαφάνεια, δημιουργώντας τεχνητούς περιορισμούς στον ανταγωνισμό. Με το ν. 4281/4 υπήρξε μερική προσαρμογή στην απάντηση της ΕΕ με την κατάργηση των τάξεων των πτυχίων μελετητών και εργοληπτών. Μολονότι η προσαρμογή αυτού του νόμου μπορεί να

χαρακτηρισθεί ως αποσπασματική, αποτέλεσε ένα ορθό μέτρο για την άρση των στρεβλώσεων των Μητρώων, που σχετίζονται με τις τάξεις των πτυχίων και επαναφέρονται με το Σ/Ν. Και τούτο για τους ακόλουθους ουσιαστικούς λόγους:

- ✓ Οι τάξεις πτυχίων θεωρείται από τους θεμελιωτές των Μητρώων, ότι συνδέονται με εμπειρία, που προσδιορίζεται όμως αποκλειστικά από προϋπολογισμούς των μελετών ή των έργων στα οποία έχουν εμπλακεί οι μελετητές ή οι εργολήπτες προκειμένου να προσδιορίζεται η τάξη του πτυχίου τους.

Η εμπειρία όμως στα συγκεκριμένα κάθε φορά αντικείμενα των δημοσίων συμβάσεων δεν είναι δυνατόν να αξιολογείται με το μοναδικό αυτό κριτήριο.

Η πολυπλοκότητα της τεχνολογίας και οι αλληλοεπικαλύψεις στις δραστηριότητες των διπλ. μηχανικών διαφόρων ειδικοτήτων, δεν επιτρέπουν αυθαίρετα ή τουλάχιστον ανεπαρκή κριτήρια για την κατάταξη τους σε τάξεις.

- ✓ Η Οδηγία 2014/24/ΕΕ παρακινεί τις αναθέτουσες αρχές να επιλέγουν διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικό διάλογο με οικονομικούς φορείς προκειμένου να εξασφαλίζουν τα καλύτερα αποτελέσματα για τα συμφέροντα τους σε θέματα αρχιτεκτονικής και δραστηριοτήτων μηχανικών, διότι αναγνωρίζεται ότι με τον τρόπο αυτό προωθείται η καινοτομία, η έρευνα και η ανάπτυξη. Επιπλέον προτείνονται μέτρα και κριτήρια, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών του κοινοτικού δικαίου και στις περιπτώσεις αυτές. Είναι πρόδηλο ότι η περίπτωση αυτή δεν ευνοείται από **τη δογματική αντίληψη των «τάξεων πτυχίων»**, που επιβάλλει αποκλεισμό οικονομικών φορέων από διαγωνισμούς με βάση και μόνον τους προϋπολογισμούς των μελετών ή έργων.
- ✓ Σημειώνεται ότι η Οδηγία επιχειρεί και ορθά, να ευνοήσει την δραστηριοποίηση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις. **Τίθενται επομένως κριτήρια οικονομικών δυνατοτήτων για την προεπιλογή οικονομικών φορέων σύμφωνα με το Παράρτημα ΧΙΙ Μέρος Α.** Θεωρούμε ότι τα κριτήρια αυτά είναι ασύμβατα με τα κριτήρια των Ελληνικών Μητρώων, που διαφοροποιούν προκαταβολικά τους οικονομικούς φορείς σε τάξεις ανά κατηγορία έργου.
- ✓ Έχει καταστεί γνωστό ότι οι υποχρεωτικές στελεχώσεις οικονομικών φορέων με ατομικά πτυχία μηχανικών ορισμένων ειδικοτήτων και τάξεων προκειμένου να ανταποκρίνονται σε απαιτήσεις καταλληλότητας για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων ορισμένου ύψους προϋπολογισμού, είχε εγγενείς πρόδηλες αδυναμίες και οδήγησε σε «Χρηματιστήριο πτυχίων». Στις

σημερινές συνθήκες κρίσης είναι έκδηλη η αντίδραση οικονομικών φορέων στο καθεστώς αυτό.

- ✓ Σε κάθε όμως περίπτωση δεν είναι δυνατόν να εισάγονται στο Σ/Ν διατάξεις, που καταργήθηκαν με το ν.4281/14 **χωρίς καμία αιτιολόγηση.**
- Η δομή των Ελληνικών Μητρώων για τη διάκριση των οικονομικών φορέων σε κατηγορίες και τάξεις δεν ευνόησε εκ των αποτελεσμάτων που καθένας διαπιστώνει, την καινοτομία την έρευνα και την ανάπτυξη της χώρας. **Ειδικά τα Μητρώα Μελετητών έχουν καταστεί ανυπόστατα, όπως τούτο αξιολογείται κατά τη γνώμη μας με τις παρατηρήσεις και τα σχόλια στο Άρθρο 196.**

Άρθρο 72. Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων.

(Άρθρο 63 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Πρέπει να διευκρινιστούν στο Σ/Ν ότι τα όρια ευθύνης των άλλων φορέων θα περιορίζονται στο αντικείμενο του έργου που σχετίζονται με τους πόρους που θα διαθέσει (οικονομικούς ή τεχνικούς) και όχι στο σύνολο του έργου. Μία δέσμευση κοινής ευθύνης για την εκτέλεση της σύμβασης είναι αποτρεπτική για τη συνεργασία ενός τέτοιου φορέα με έναν διαγωνιζόμενο, ιδιαίτερα εάν ο φορέας αυτός είναι Εταιρεία εκτός Ελλάδας.

Επομένως οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να αναφέρουν σαφώς ποιους πόρους θα διαθέσει ο άλλος φορέας και πως θα πρέπει να μεταφερθεί η δάνεια εμπειρία κατά την υλοποίηση του έργου, ώστε να είναι ξεκάθαρα τα θέματα αυτά κατά την αξιολόγηση των συμμετεχόντων στο στάδιο του διαγωνισμού.

Άρθρο 84. Επίσημοι Κατάλογοι.

(Άρθρο 64 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Η πρόβλεψη στην παρ. 9 του Άρθρου έκδοσης ΠΔ για θέματα σχετικά με κριτήρια, διατυπώσεις εγγραφής και λειτουργία «Καταλόγων Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων», είναι σε αντίφαση με λοιπές διατάξεις του Σ/Ν, που αναφέρονται στην διατήρηση των Μητρώων Μελετητών και Εργοληπτών και σε κάθε περίπτωση πιθανολογείται ότι το περιεχόμενο του ΠΔ δεν θα διαφέρει από τα ισχύοντα, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Σ/Ν για τα Μητρώα.

Άρθρο 93. Σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελετοκατασκευές στις δημόσιες συμβάσεις.

Το εδάφιο της παρ. 2 που επιβάλλει στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς να υποβάλλουν τουλάχιστον οριστική μελέτη σε δημοπρασίες με το σύστημα μελετοκατασκευής είναι τουλάχιστον ανεδαφικό και αντίθετο με το πνεύμα και το γράμμα της Οδηγίας. Η Οδηγία συνιστά οι προκηρύξεις του είδους που πρόδηλα αναφέρονται κυρίως σε εξειδικευμένα τεχνολογικά έργα, να διεξάγονται με το σύστημα διαπραγμάτευσης ή τον ανταγωνιστικό διάλογο προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι αναθέτουσες αρχές με λύσεις τεχνολογικά προηγμένες ή καινοτόμες. Ευρωπαϊκές Προδιαγραφές μελετοκατασκευών δεν απαιτούν την εκπόνηση και υποβολή οριστικών μελετών (!!) από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς.

Πέραν τούτου η υποχρεωτική σύμπραξη εργοληπτών με μελετητές του Μητρώου Μελετητών είναι σε σαφή αντίθεση με το πνεύμα και το γράμμα της Οδηγίας, όπως τούτο έχει όπως πιστεύουμε καταδειχθεί με τα σχόλια μας σε λοιπά άρθρα.

Αναφέρονται στη συνέχεια πρόσθετα σχόλια και προτάσεις στην παρ. 5 του Άρθρου:

- Στον πρώτο τρόπο ανάδειξης του Αναδόχου με το σύστημα μελέτη – κατασκευή αναφέρεται ότι *«η Επιτροπή Διαγωνισμού ελέγχει, με βάση την σειρά μειοδοσίας, την πληρότητα και συμφωνία των μελετών που υποβλήθηκαν με βάση τα οριζόμενα στην Διακήρυξη και στον «Κανονισμό Μελετών Έργου», τα οποία έχουν αποκλειστικά τη μορφή συμμόρφωση / μη συμμόρφωση, και καταγράφει το αποτέλεσμα στο ίδιο πρακτικό»*.

Έχοντας ήδη ανοίξει τις οικονομικές προσφορές των συμμετεχόντων θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο και περιορισμένο στα Τεύχη δημοπράτησης τι θα ελέγξει η Επιτροπή Διαγωνισμού σ' αυτό το στάδιο για να κάνει αποδεκτούς ή να απορρίψει τους συμμετέχοντες.

Είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί στο Σ/Ν ότι θα πρέπει να ορίζονται σαφέστατα, αντικειμενικά, με ακρίβεια και μονοσήμαντα στα Τεύχη Δημοπράτησης οι τεχνικές προδιαγραφές και οι όροι τους οποίους θα πρέπει να τηρούν οι τεχνικές προσφορές και οι μελέτες προσφοράς των διαγωνιζομένων, προκειμένου να κριθεί η συμμόρφωσή τους και να γίνουν αποδεκτές ή όχι και να μην είναι στην ευχέρεια της Επιτροπής Διαγωνισμού να ορίσει κατά την διάρκεια του διαγωνισμού τα στοιχεία αυτά.

- Στον δεύτερο τρόπο ανάδειξης του Αναδόχου με το σύστημα μελέτη – κατασκευή αναφέρεται ότι *«Η ανάδειξη του αναδόχου γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές προσφορές σε συνδυασμό με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών. Στην*

περίπτωση αυτή η συνολική βαθμολόγηση της προσφοράς του συμμετέχοντα συνεκτιμά κατά ποσοστό 90% την οικονομική προσφορά του και κατά ποσοστό 10% την τεχνική προσφορά του.»

Το ποσοστό συνεκτίμησης με ποσοστό μόλις 10% της τεχνικής προσφοράς των διαγωνιζόμενων είναι ελάχιστο και ακυρώνει ουσιαστικά την έννοια του συστήματος δημοπράτησης με μελέτη – κατασκευή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1, του άρθρου 8 του Ν.3669/2008 «*Το σύστημα προσφοράς μελέτης και κατασκευής εφαρμόζεται στις περιπτώσεις έργων που επιδέχονται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή στα έργα με ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός βελτίωσης η ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας προμελέτης της Υπηρεσίας με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων».*

Εφαρμόζεται συνεπώς το σύστημα μελέτη – κατασκευή για να μελετηθούν και προταθούν από τους διαγωνιζόμενους ειδικές λύσεις, τεχνολογίες, τρόποι κατασκευής κλπ, λόγω της ιδιαιτερότητας του συγκεκριμένου έργου, στο οποίο υπεισέρχονται ειδικοί τρόποι σχεδιασμού και κατασκευής. Δεν μπορεί τα στοιχεία αυτά να συνεκτιμούνται μόλις με 10%, γιατί έτσι ο διαγωνισμός μετατρέπεται στην ουσία σε διαγωνισμό μειοδοτικό.

Το ποσοστό αυτό προτείνεται να γίνει τουλάχιστον 50% και αντίστοιχα να γίνει 50% το ποσοστό της οικονομικής προσφοράς.

Επίσης στο Σ/Ν αναφέρεται «Την ημέρα κατάθεσης των προσφορών, σε δημόσια συνεδρίαση, η Επιτροπή διαγωνισμού ανοίγει τους φακέλους που περιέχουν τα Δικαιολογητικά Συμμετοχής, και στη συνέχεια, αποσφραγίζει τους φακέλους της οικονομικής προσφοράς των συμμετεχόντων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 109 του παρόντος. Η όλη διαδικασία καταχωρείται σε πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, στο οποίο καταγράφεται η οικονομική προσφορά κάθε συμμετέχοντα, η σειρά μειοδοσίας και το ποιες προσφορές γίνονται δεκτές και ποιες απορρίπτονται. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, σε κλειστές συνεδριάσεις, με βάση την σειρά μειοδοσίας, κρίνει και αξιολογεί τις τεχνικές προσφορές με βάση τα κριτήρια που ορίστηκαν στη Διακήρυξη. Το αποτέλεσμα καταγράφεται στο ίδιο πρακτικό.»

Μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής η Επιτροπή Διαγωνισμού κάνει απευθείας την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών χωρίς να παρεμβάλλεται το στάδιο ελέγχου τήρησης των τεχνικών προδιαγραφών.

Στα πρότυπα Τεύχη η διαδικασία που αναφέρεται είναι διαφορετική :

«Κατά τη δεύτερη φάση η Επιτροπή Διαγωνισμού (Ε.Δ.), σε δημόσια συνεδρίαση, αποσφραγίζει τους ΦΑΚΕΛΟΥΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ των διαγωνιζόμενων και καταγράφει το περιεχόμενό τους στα πρακτικά της, εκφωνώντας τα περιληπτικά για να ακούν οι παριστάμενοι.

Κατ' αρχήν η Ε.Δ. ελέγχει τις τεχνικές προσφορές κατά πόσο τηρούν τις απαιτήσεις του Κεφαλαίου Α του Τεύχους 3 (Τεχνική Περιγραφή – Ειδικές Τεχνικές Προδιαγραφές), αποφασίζει ποιες προσφορές γίνονται δεκτές και ποιες απορρίπτονται και ανακοινώνει το αποτέλεσμα με πρακτικό το οποίο ανακοινώνεται στους διαγωνιζόμενους.

Κατόπιν η Ε.Δ. ελέγχει και αξιολογεί, σε κλειστές συνεδριάσεις, τις Τεχνικές Προσφορές σύμφωνα με το σχετικό άρθρο (άρθρο 14) της παρούσας. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής, ανακοινώνεται σε χρόνο και τόπο που γνωστοποιείται εγγράφως στους διαγωνιζόμενους και αναρτάται στο χώρο ανακοινώσεων.»

Θα πρέπει να διευκρινιστεί στο Σ/Ν ότι δεν αλλάζει αυτή διαδικασία των δύο σταδίων ελέγχου των τεχνικών προσφορών, η οποία διασφαλίζει ότι δεν θα αξιολογούνται και δεν θα βαθμολογούνται τεχνικές προσφορές που δεν θα τηρούν τις ειδικές τεχνικές προδιαγραφές του έργου.

- Τα έργα που δημοπρατούνται με το σύστημα μελέτη – κατασκευή, όπως καθορίστηκαν με την ΥΑ Δ17/2013 (ΥΑ Δ17γ/256/7/ΦΝ433.5 ΦΕΚ Β 2261 2013), είναι έργα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, έργα επεξεργασίας νερού, έργα επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, ειδικά ενεργειακά έργα, ΧΥΤΑ εφόσον περιλαμβάνουν και μονάδες αξιοποίησης βιοαερίου και επεξεργασίας στραγγιδίων και έργα δικτύων αποχέτευσης με το σύστημα αναρρόφησης (κενού). Το σύνολο αυτών των έργων περιλαμβάνει εξειδικευμένες τεχνολογίες και Η/Μ εξοπλισμό και απαιτείται κατά την λειτουργία και συντήρησή τους εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, ενώ είναι έργα που έχουν υψηλό κόστος λειτουργίας (περιλαμβάνουν κατανάλωση ενέργειας, χημικών, ειδικών εργαστηριακών αναλύσεων, κλπ).

Είναι συνεπώς ιδιαίτερα χρήσιμο να προβλεφθεί στο Σ/Ν η δυνατότητα να περιλαμβάνεται στο αντικείμενο του διαγωνισμού τέτοιων έργων η λειτουργία και συντήρησή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα (πχ 5 με 10 έτη) από τον ανάδοχο του

έργου, ο οποίος θα καλύψει όλες τις απαραίτητες δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης του έργου (εξειδικευμένο προσωπικό, ηλεκτρική ενέργεια, χημικά, ανταλλακτικά, αντικατάσταση Η/Μ εξοπλισμού, αναλύσεις, κλπ) και παράλληλα θα έχει και την ευθύνη της αποδοτικής του λειτουργίας, βάση των όρων της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Σ' αυτή την περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση και το κόστος λειτουργίας και συντήρησης του έργου προκειμένου να αναδειχθεί ο ανάδοχος. Με τον τρόπο αυτό και οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει στην τεχνική προσφορά τους, να κάνουν επιλογές τεχνολογιών και Η/Μ εξοπλισμού, όχι με κριτήριο το χαμηλό κόστος τους, αλλά την υψηλή ποιότητά τους, την αποδοτική λειτουργία τους, τον μεγάλο χρόνο ζωής τους, την χαμηλή κατανάλωση ενέργειας, κλπ, προς όφελος τελικά του έργου και του Κυρίου του Έργου, ο οποίος θα έχει ένα έργο υψηλής ποιότητας για το οποίο θα πληρώνει χαμηλό κόστος λειτουργίας και συντήρησης.

Άρθρο 143. Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους.

(Άρθρο 72 της Οδηγίας 2010/24/ΕΕ)

Προτείνεται να προστεθεί στην παρ. δ και η περίπτωση υποκατάστασης κατά την διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, συνεπεία:

Ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου (ή των μελών του σε περίπτωση κοινοπραξίας ή Ένωσης) , λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανόμενης της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά.

Άρθρο 196. Πεδίο Εφαρμογής – Κατηγορίες μελετών.

Το Άρθρο δεν αντιστοιχείται με Άρθρα των Οδηγιών.

Οι παρ. 1 και 2 του Άρθρου αναφέρονται ανεπίτρεπτα σε πρόσθετο Ελληνικό Παράρτημα XV, που αφορά अपαράδεκτη αντιστοίχιση της Ελληνικής ονοματολογίας κατηγοριών μελετών με τις υπηρεσίες μηχανικού κατά CPV δεδομένου ότι φωτογραφίζει αυθαίρετα ειδικότητες διπλ. μηχανικών ως αρμόδιων για την εκπόνηση των διαφόρων μελετών. Σημειώνουμε ότι δεν είναι δυνατόν να μεταβάλλονται κατά το δοκούν τα Παραρτήματα στο Σ/Ν από τα Παραρτήματα της Οδηγίας και ειδικά εκείνα του Κοινού Λεξιλογίου CPV.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει δυνατότητα απ' ευθείας σχολιασμού του Παρατήματος XV, τα κύρια σημεία του σχολιάζονται στη συνέχεια.

Η παρ.3 του Άρθρου αποτελεί επανάληψη σχετικής διάταξης του ν. 3316/2005 και τα σχόλια μας έχουν ως ακολούθως:

- Οι προβλέψεις της παρ. 3 του Άρθρου 2 του ν.3316/05 για την σύνταξη προδιαγραφών όλων των κατηγοριών μελετών του νόμου, **ουδέποτε υλοποιήθηκαν, προφανώς και με ευθύνη του ΤΕΕ**, με αποτέλεσμα τα «απροσδιόριστα» αντικείμενα ορισμένων κατηγοριών μελετών (π.χ. Ενεργειακές και Βιομηχανικές Μελέτες, Μελέτες Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων, Μεταλλευτικές Μελέτες, Μελέτες Πληροφορικής και Δικτύων) να έχουν ενσωματωθεί δια μέσου του δευτερογενούς δικαίου (βλ. ΠΔ 696/74 και Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών – ΦΕΚ 16127/22.08.2005) σε άλλες κατηγορίες και να έχουν αντιστοιχισθεί αποκλειστικά και αυθαίρετα με πτυχία ορισμένων «προνομιούχων» μελετητών που καλούνται από τις αναθέτουσες αρχές να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, ενώ συγχρόνως έχουν υποβαθμιστεί ή ουσιαστικά αχρηστευθεί τα πτυχία μελετητών με «απροσδιόριστο» στον ΚΠΑΜΥ αντικείμενο, που σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί και το **κύριο αντικείμενο σε Δημόσιες Συμβάσεις**.

Ειδικά στις μελέτες έργων για την προστασία του περιβάλλοντος, **όπως είναι οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού και αποβλήτων** διαπιστώνουμε:

- ✓ Το κύριο αντικείμενο της μελέτης με βάση τον ΚΠΑΜΥ τεμαχίζεται με τρόπο που δεν συναντάται ουδαμού στην πράξη, προκειμένου να τεμαχιστούν οι αρμοδιότητες και οι αμοιβές των εμπλεκόμενων μελετητών. Τα παραδείγματα που αναφέρθηκαν στα σχόλια του Άρθρου 71, πιστεύουμε ότι είναι αρκετά για να αιτιολογήσουν το απαράδεκτο του τεμαχισμού.
- ✓ Οι εμπλεκόμενοι μελετητές έχουν μεν το δικαίωμα εκπόνησης τεμαχισμένης μελέτης, με βάση τη νομοθεσία του ΥΠΥΜΕΔΙ για τα «Πτυχία Μελετητών», όχι όμως και με βάση τη νομοθεσία «Περί Μελετών Εγκαταστάσεων» του Υπ. Ανάπτυξης. Π.χ. αγνοείται το ΠΔ 274/97, **που χαρακτηρίζει τις εγκαταστάσεις Καθαρισμού νερού και αποβλήτων ως «Χημικές Εγκαταστάσεις»**. Ο χαρακτηρισμός αυτός επιβάλλει την εμπλοκή των Χημικών Μηχανικών ως μελετητών της κύριας μελέτης για τα έργα αυτά. Αποτελεί πράγματι «πρωτοτυπία», η διαφορετική αντιμετώπιση των μελετητών από τα διάφορα Υπουργεία, ιδιαίτερα μετά το ν. 4254/14, **που επιβάλλει επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου, για την άσκηση του επαγγέλματος των διπλ. μηχανικών**.

Γενικότερα τα σχόλια μας στις κατηγορίες μελετών της παρ. 8 του Άρθρου 2, έχουν ως εξής:

- Δεν διακρίνονται οι μελέτες Έργων από τις μελέτες (Υπηρεσίες) μηχανικού (π.χ. η Στατική μελέτη αποτελεί υπηρεσία και όχι μελέτη έργου).
- Δεν διακρίνονται οι μελέτες Έργων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ από τις μελέτες Έργων της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.
- Δεν διευκολύνεται πλην εξαιρέσεων, η **αναγνώριση του κυρίου αντικειμένου των μελετών έργων**. Αντίθετα διευκολύνεται ιδιαίτερα δια μέσου του ΚΠΑΜΥ η ένταξη κύριων μελετών διαφόρων έργων σε κατηγορία που δεν μπορεί να ανήκουν (π.χ. η μελέτη εγκαταστάσεων βιομηχανικών αποβλήτων δεν μπορεί να εντάσσεται δια μέσου του ΚΠΑΜΥ στις μελέτες «Υδραυλικών Έργων» και όχι στις μελέτες «Χημικών Εγκαταστάσεων»).
- Δεν αντιμετωπίζονται οι αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των διαφόρων κύριων μελετών και των μελετητών. Π.χ. υφίσταται αλληλοεπικάλυψη μεταξύ μελετών χημικών εγκαταστάσεων, βιομηχανικών μελετών και Η/Μ μελετών, δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση απαιτείται οργάνωση, η επιλογή ή ο σχεδιασμός των μέσων, **που εξυπηρετούν τη λειτουργία του έργου για το οποίο εκπονείται η μελέτη**.

Αναφερόμενοι ειδικότερα στο Παράρτημα XV σημειώνουμε ότι οι στρεβλώσεις του υφιστάμενου πλαισίου για το Μητρώο Μελετητών **αναδεικνύονται με εναργή τρόπο**, από τις ακόλουθες αντιστοιχίσεις της Ελληνικής ονοματολογίας κατηγοριών μελετών με τις κατηγορίες του Κοινού Λεξιλογίου CPV και τα σχόλια μας επ' αυτών.

- Με την Ελληνική ονοματολογία υπ' αρ. α/α 13 «Μελέτες υδραυλικών έργων και διαχείρισης υδατικών πόρων», αντιστοιχούνται αποκλειστικά οι υπηρεσίες 7180000-6 του CPV «Παροχής συμβουλών σε θέματα υδροδότησης και αποβλήτων». Έτσι εξυπηρετούνται τα συμφέροντα των Μελετητών Υδραυλικών Έργων (ΠΜ, ΤΜ, Μ.Περ.) του Μητρώου Μελετητών, όπως επίσης και των αντίστοιχων εργοληπτών.

Όμως σύμφωνα με το CPV (45252000-8) και τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, οι μελέτες και οι κατασκευαστικές εργασίες, μπορεί να ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους σε Μητρώο για τα έργα, αυτά δηλαδή κατά το Ελληνικό Μητρώο στους Εργολήπτες Έργων Καθαρισμού Αποβλήτων-ΚΑΘ. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να εξαιρούνται **οι μελετητές των «Χημικών Εγκαταστάσεων»**, με βάση τον Ιδρυτικό νόμο του ΤΕΕ (ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938), το ΠΔ 274/97, κυρίως την παρ. ΣΤ23 του Άρθρου 1 του ν. 4254/14, αλλά και τα διεθνή επαγγελματικά περιγράμματα (βλ. ISCO-2008).

- Σύμφωνα με τους κωδικούς α/α 9 του Παραρτήματος XV οι κατηγορίες του CPV που σχετίζονται με τεχνικές εγκαταστάσεις κτιρίων, αντιστοιχούνται αποκλειστικά με την Ελληνική ονοματολογία «Μηχανολογικές, Ηλεκτρολογικές, Ηλεκτρονικές Μελέτες», που εξυπηρετεί φωτογραφικά τις αντίστοιχες ειδικότητες διπλ. μηχανικών παρά τα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα σπουδών τους. **Όμως τα γνωστικά αντικείμενα σπουδών σύμφωνα με τη λογική και τη δομή του Μητρώου Μελετητών, πρέπει να διακρίνουν τις διάφορες δραστηριότητες αυτών των ειδικοτήτων μηχανικών.**

Αλλά υπάρχουν και δύο πρόσθετα ερωτήματα προς τους συντάκτες του Παραρτήματος XV:

- ✓ Όσοι εγγράφονται στο Μητρώο Μελετητών για Ενεργειακές και Βιομηχανικές Μελέτες δεν είναι ικανοί να εκπονούν Μελέτες Θέρμανσης Κτιρίων όπως τούτο προκύπτει από τη λογική τους;
- ✓ Δεν υπάρχει περιεχόμενο για τις «Μελέτες Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων»;

Αναμένουμε την απάντησή τους.

Η λογική θεμελίωσης του Μητρώου με την οποία προσδιορίζονται προκαταβολικά και τυπικά τεχνικές ικανότητες ορισμένων μόνον ειδικοτήτων μηχανικών, ως κατάλληλες να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις μελέτης ενός συγκεκριμένου έργου αντί της κρίσης των ουσιαστικών ικανοτήτων των μηχανικών διαφόρων ειδικοτήτων, για το συγκεκριμένο κάθε φορά κύριο αντικείμενο της μελέτης, αποτελεί κατά τη γνώμη μας όχι μόνον ενέργεια με συντεχνιακά χαρακτηριστικά, αλλά και ενέργεια, που δεν είναι συμβατή με τις συνταγματικές ελευθερίες επιστημόνων.

Έχει επομένως καταστεί το Μητρώο Μελετητών ανυπόστατο στην πράξη και προδήλως η δομή του είναι αντίθετη με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου.

Ο Πρόεδρος
Χρ. Δρακόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας
Κ. Κρεμαλής